

NOTAT

Effekter af samtaler i beskæftigelsesindsatsen for jobparate ledige

Oktober 2025

Samtaler i den aktive arbejdsmarkedspolitik

Dette notat giver et overblik over den eksisterende viden om effekten af samtaler i beskæftigelsesindsatsen for jobparate ledige. Gennemgangen bygger på både dansk og nordeuropæisk effektlitteratur og viser, at samtaler har en positiv indvirkning på afgang fra ledighed. Resultaterne bygger på studier fra Jobeffekter.dk samt en litteraturgennemgang af Svarer og Rosholm (2010).

Litteraturen skelner mellem samtaler med forskellige formål. Såkaldte jobrettede samtaler fungerer som rådgivning om jobsøgning, andre samtaler bruges til visitation til fx aktivering, mens nogle har til formål at afklare rådighed – herunder om den ledige søger job og er villig til at arbejde. Gennemgangen viser, at samtaler er et effektivt værktøj til at øge afgang fra ledighed uanset formålet.

Effekten af samtaler over tid

Gennemgangen omfatter i alt 40 danske og nordeuropæiske studier, herunder:

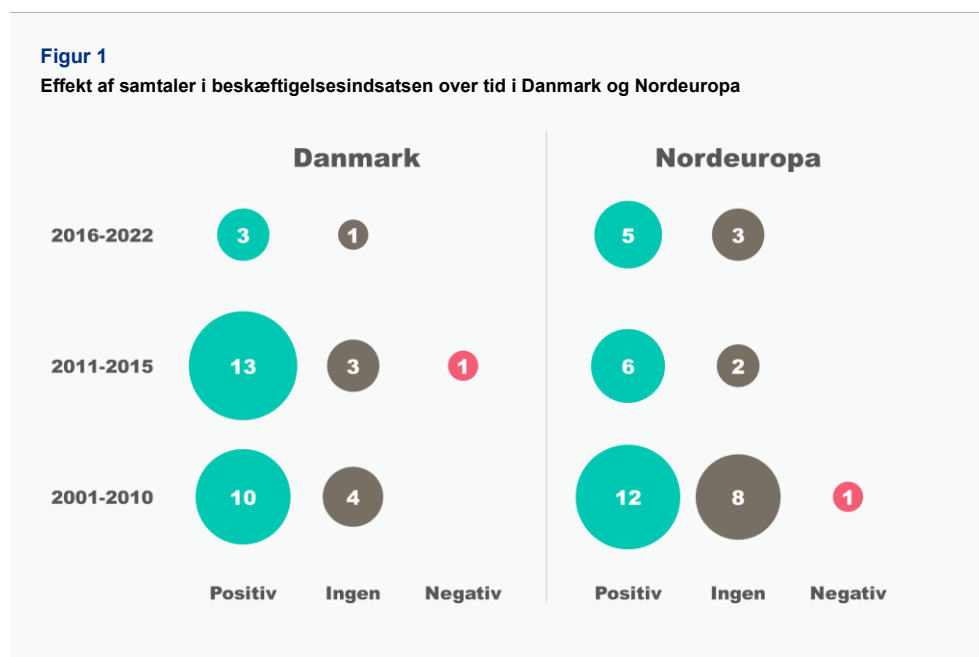
- 18 studier der indgår i et litteraturstudie fra Svarer og Rosholm (2010), som dækker perioden 2001–2010
- 22 nyere studier fra Jobeffekter.dk med vurderet god eller tilfredsstillende kvalitet, der dækker perioden 2009–2022.

Nogle studier undersøger effekten for flere grupper, eksempelvis om effekten af samtaler varierer på tværs af køn eller aldersgrupper. Derfor overstiger antallet af studieresultater i figur 1 og 2 antallet af studier. I alt omfatter de 40 studier 72 studieresultater (35 danske og 37 nordeuropæiske – ekskl. Danmark), som udgør grundlaget for denne gennemgang.

Effekterne måles både som afgang fra ledighed og som overgang til beskæftigelse eller selvforsørgelse. Resultaterne viser, at der i perioden 2001-2022 er fundet betydelig evidens for, at samtaler øger afgang fra ledighed. 26 ud af 35 danske studieresultater finder en positiv effekt, mens det gælder for 23 ud af 37 studieresultater fra Nordeuropa (ekskl. Danmark). I 21 ud af de i alt 72 studieresultater kan effekten ikke statistisk adskilles fra nul.

Kun to studieresultater indikerer negative effekter – ét fra Danmark og ét fra Frankrig. Ingen af dem finder dog entydigt negative resultater. Studiet fra Danmark finder en negativ beskæftigelseseffekt af øget aktivering, herunder en intensiveret samtaleindsats, på unge uden uddannelse. Denne effekt opvejes dog af en positiv uddannelseseffekt. Studiet fra Frankrig undersøger effekten af et særligt samtaleprogram, hvor personer med erhvervserfaring og vanskeligheder ved at finde job får tilbudt et individuelt forløb på op til 20 timer over 6 uger. Der findes en negativ effekt i de første tre måneders ledighed, men en positiv effekt på længere sigt. Ifølge forfatterne skyldes dette, at forløbet netop har til formål at afklare kompetencer og lægge en jobsøgningsstrategi, før den intensive jobsøgning begynder.

Resultaterne er stabile over tid. Blandt studier publiceret i 2001-2010 viser 22 ud af 35 studieresultater positive effekter. I perioden 2011–2015 gælder det for 19 ud af 25 studieresultater, og for 8 ud af 12 i perioden 2016–2022, jf. figur 1. Litteraturen peger endvidere på, at jobrettede samtaler er mere effektive end rådighedsafprøvende samtaler (Svarer & Rosholm, 2010).

Anm.: Figuren viser antallet af studieresultater med positiv, negativ eller ingen effekt af samtaler i perioden 2001-2022. Størrelsen på cirklerne indikerer antallet af studieresultater. Den undersøgte målgruppe er arbejdsmarkedspare ledige og som effektmål anvendes både afgang fra ledighed og afgang til beskæftigelse/selvforsørgelse.

Kilde: Svarer og Rosholm (2010) og Jobeffekter.dk

Alle medtagne studier fokuserer på jobparate ledige. Der findes markant mindre evidens for samtalers effekt for sygemeldte eller borgere længere fra arbejdsmarkedet. En gennemgang af Jobeffekter.dk viser, at der ikke findes en entydig positiv effekt for disse grupper. Det gælder i særlig grad for gruppen af sygemeldte, hvor flere studier rapporterer negative effekter af samtaler.

Adfærdseffekter af samtaler

Litteraturen skelner i store træk mellem tre forskellige typer af adfærdseffekter af aktive indsatser. Disse er:

- *Sorteringseffekt*: Udsigten til samtaler mindsker tilgangen til ledighed, fordi samtaler opleves som en ulempe ved at være ledig.
- *Motivationseffekt*: Udsigten til samtaler øger afgang fra ledighed forud for aktiveringsindsatsen.
- *Programeffekten*: Den direkte effekt af indsatsen, som kan være både positiv og negativ. Positiv, fordi den jobsøgendes kvalifikationer styrkes – negativ, fordi ledige ofte søger mindre intensivt under selve aktiveringen (også kaldet fastholdelseeffekt).

Fordelingen af adfærdseffekter i figur 2 er baseret på de samme studier som figur 1. Der er ikke umiddelbart empirisk evidens for effekten af sorteringseffekten, da tilgangen til ledighed er svær at måle. Figuren opdeler derfor effekterne i motivationseffekt, programeffekt og en restkategori nettoeffekt, hvor typen af adfærdseffekt ikke kan isoleres.

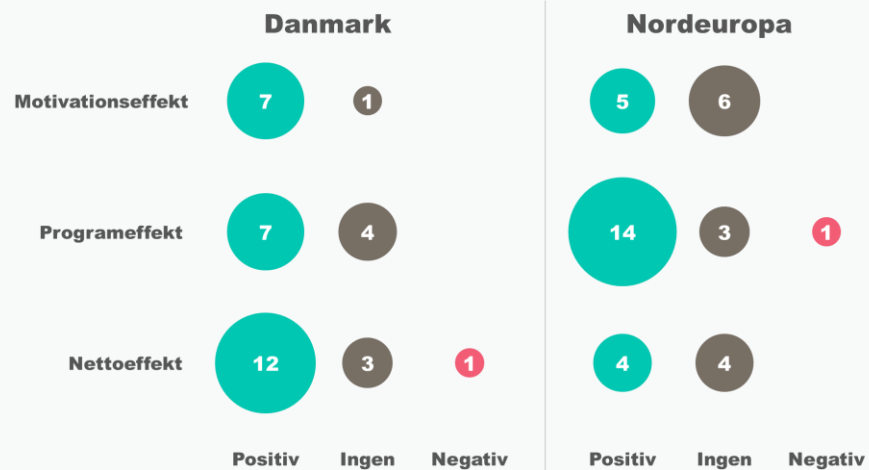
Samlet set peger litteraturgennemgangen på positive effekter af samtaler – både når man ser på motivationseffekter og programeffekter. Af de 19 studieresultater, der undersøger motivationseffekter, viser 12, at samtaler øger de lediges motivation for at komme i beskæftigelse. De resterende 7 studieresultater finder ingen effekt.

Tendensen er endnu tydeligere for programeffekter. Blandt de 29 studieresultater, der analyserer programeffekter af samtaler, viser 21, at samtaler styrker de lediges kvalifikationer til at finde beskæftigelse. Syv finder ingen effekt, og ét enkelt studie peger på en negativ programeffekt.

De sidste 24 studieresultater kan ikke skelne mellem program- og motivationseffekter og rapporterer derfor en nettoeffekt. Heraf finder 16 en positiv effekt, 7 ingen effekt og ét studie en negativ effekt af samtaler.

Figur 2

Adfærdseffekter af samtaler i Danmark og Nordeuropa

Anm.: Figuren viser antallet af studieresultater med positiv, negativ eller ingen effekt af samtaler i perioden 2001-2022. Størrelsen på cirklerne indikerer antallet af studieresultater. Den undersøgte målgruppe er arbejdsmarkedssparate ledige og som effektmål anvendes både afgang fra ledighed og afgang til beskæftigelse/selvforsørgelse.

Kilde: Svarer og Rosholm (2010) og Jobeffekter.dk

Referencer

Jobeffekter.dk. (juli 2025). Jobeffektsøgning om effekt af samtaler på arbejdsmarkedssparate ledige.

Svarer, M., & Rosholm, M. (2010). Effekter af samtaler i den aktive arbejdsmarkedspolitik.